

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Ю.І. Якименко

2017 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Підготовки ступінь «бакалавр» для всіх спеціальностей

“Історія Київської Політехніки”

Ухвалено методичною радою
НТУУ «КПІ

імені Ігоря Сікорського»

Протокол від 30.03.2017 р. № 7

Заступник голови методичної ради

Гожій С.П.

«30» 03 2017р.

Київ – 2017

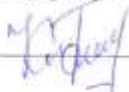
Розробники: д.і.н., проф. Костилова С.О.

Програму затверджено на засіданні кафедри історії

Протокол від "15" березня 2017 року № 7

Завідувач кафедри

_____ Костилова С.О.

" _____ " _____ 2017 року

НГУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Історія Київської Політехніки» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр».

Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки навчальних дисциплін соціально-гуманітарної підготовки (за вибором студентів).

Предмет навчальної дисципліни «Історія Київської Політехніки» – історія заснування, становлення, основні етапи розвитку Київського політехнічного інституту ім. Ігоря Сікорського, діяльність та досягнення його викладачів та студентів як основного чинника університетського потенціалу у суспільному прогресі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: формування у студентів знання про Київську політехніку як один із провідних вищих технічних навчальних закладів, визначити його місце і роль в українській та світовій історії, розвитку науки і техніки.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають набути таких **компетентностей** (здатності):

- осмислити історичні традиції як важливі джерела університетської ідентичності;
- усвідомлювати визначні досягнення професорсько-викладацького складу та студентства Київської Політехніки у розвитку української та світової науки і техніки;
- діяти в умовах глобалізації та інформаційного суспільства, керуючись університетською традицією прагнення до нового знання і ствердження наукового прогресу на підставі національних та загальнолюдських цінностей.

Основні завдання навчальної дисципліни.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних подій, дат в історії розвитку Київської Політехніки;
- особливостей трансформацій освітнього процесу в Київській Політехніці під впливом конкретно- історичних факторів;
- наукових шкіл, біографій, творчих досягнень визначних особистостей;
- повсякденного життя професорсько-викладацького складу та студентів Київської Політехніки;

уміння:

- аналізувати й узагальнювати конкретно-історичний матеріал у певній системі та послідовності;
- порівнювати, оцінювати історичні факти на основі здобутих із різних джерел знань;
- визначати своєрідність історичного процесу становлення й розвитку Київської Політехніки, а також його місце і роль в університетських системах України та світу.

2. Структура навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин/ 2 кредити ECTS.

Рекомендований розподіл навчального часу

Форма навчання	Кредитні модулі	Всього		Розподіл навчального часу за видами занять			Семестрова атестація
		кред	годин	Лекції	Семінари	СРС	
Денна	2	2	60	18	18	24	Залік
Заочна	2	2	60	8	4	48	Залік

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ до дисципліни

Джерела, історіографія, методологія, методики вивчення дисципліни.

Розділ I. Київська Політехніка у добу Російської імперії, воєн та революцій (1898 – 1920 рр.)

Постання, функціонування Київського політехнічного інституту у 1898 – 1917 рр.

Передумови виникнення Київської Політехніки: від замислу до його реалізації. Меценати і засновники. Будівля на Шулявці: шедевр проф. І.С. Кітнера. В.Л. Кирпичов – перший ректор Київської Політехніки. Матеріальна база, організаційна структура, початок занять в інституті. Перший педагогічний колектив. Визначні науковці-викладачі та студенти. Київська Політехніка у витоків авіації. Від повітроплавного гуртка до Київського повітроплавного товариства. Професор Микола Делоне. Авіаконструктор Ігор Сікорський. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: особливості матеріального забезпечення, побут.

Київська Політехніка у вирі воєн та революцій (1917 – 1920 рр.)

«Шулявська республіка» та особливості студентського руху у Київській Політехніці на початку ХХ ст. Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни. Революційне повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: еміграційні боротьба за виживання.

Розділ II. Київський Політехнічний інститут у період існування СРСР – УРСР (1920– 1991 рр.)

Київський політехнічний інститут у міжвоєнний період (1920—1939 рр.)

Радянські реформи системи вищої освіти і Київський політехнічний інститут. Особливості навчального процесу. Впливи суспільно-політичних подій на функціонування інституту. Київська політехніка у роки перших п'ятирічок. Реорганізації в системі вищої школи і у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Постанова на базі КПІ заводів ім. І. І. Лепсе та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПІ на Київський авіаційний інститут (1933). Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (Володимир Челомей, Костянтин Калінін, Сергій Корольов, Олександр Мікулін, Архип Люлька та ін.). Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: особливості матеріального забезпечення, побут, впливи нових радянських традицій на зміни світогляду і умови життя. Репресії проти видатних науковців – викладачів КПІ.

Київський політехнічний інститут у роки Другої світової війни (1939 — 1945рр.)

Професорсько-викладацький, студентський склад інституту на фронті та в евакуації. Діяльність Київської політехніки умовах окупаційного режиму. Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Реевакуація та відбудова інституту. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення. Воєнне повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: особливості матеріального забезпечення, побут.

Київський політехнічний інститут у перші повоєнні десятиліття (1940-ві—1960-ті рр.)

Організація навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення. Післявоєнне повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: особливості матеріального забезпечення, побут.

Діяльність Київського політехнічного інституту у добу розгортання науково-технічної революції (1960—1980-ті рр.)

Організаційно-структурні зміни в діяльності Київської Політехніки. Нові факультети. Постання наукових шкіл і напрямів. Визначні науковці – засновники науково-педагогічних шкіл. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення. Постання на базі підрозділів КПІ нових науково-навчальних закладів України. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: особливості матеріального забезпечення, побут.

Розділ III. Київська Політехніка у новітній Україні (1991–2016 рр.)

Київська політехніка у сучасній Україні.

Реорганізації в освітньому процесі на початку 1990-х рр. Впливи економічної кризи. Реформи освіти і КПІ. Болонський процес. Видатні науковці та випускники Київської Політехніки. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: побутові умови, медицина, здоров'я. Відпочинок і дозвілля, спортивне життя. Культурні традиції КПІ. Міжнародні зв'язки і проекти. Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи.

Висновки, узагальнення. Захист есеїв «Чим є Київська політехніка для мене», «Мій факультет».

4. Рекомендована тематика семінарських занять

Семінарські заняття мають за мету розвиток у студентів уміння працювати з історичними джерелами, навчально-методичною, історичною та суспільно – політичною літературою, готувати виступи, формулювати і відстоювати власну позицію, приймати активну участь у дискусії.

Приблизна тематика семінарських занять

- Дисципліна «Історія Київської Політехніки» як складова нового напрямку педагогічної науки - університетології.
- Створення вищих технічних навчальних закладів у Європі в кінці XIX ст. Заснування Київської Політехніки.
- Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни (1917 – 1920 рр.).
- Радянські реформи системи вищої освіти і Київський політехнічний інститут.
- Київська Політехніка у роки перших п'ятирічок.
- Політичне життя та повсякдення викладачів та студентів КПІ в 20 – 30 рр. XX ст.
- Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками.
- Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (1960 – 1980 рр.).
- Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи.

5. Рекомендовані джерела та література

1. Всесвітньо відомі вчені – засновники науково-педагогічних шкіл НТУУ "КПІ": Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/kpi_people
2. До питання утворення ради співдружності підприємств Київської області з Київським політехнічним інститутом. — К., 1972. — 15 с.
3. Дригайло В. Г. 100 років Науково-технічній бібліотеці НТУУ «КПІ» ім. професора Г.І. Денисенка / Дригайло В.Г., Дригайло С.В. — К.: НТУУ «КПІ», 2000. — 171 с.
4. Зеркалов Д.В. НТУУ "КПІ" 2012. Електронний ресурс: наук.-метод. док.: довідник / Д.В. Зеркалов. — К.: Основа, 2012. — 1 електрон. оптч. диск (CD-ROM); 12 см.
5. Из истории Киевского политехнического института: сборник документов и материалов / сост. Бондаровская Э. М., Горбунова М. И., Куш Е. М.; ред. Лось Ф. Е. — К.: Изд-во Киевского ун-та, 1961. — Т.1: 1898—1917 гг. — 1961. — 387 с
6. Історія КПІ. Електронний ресурс [режим доступу:] <http://kpi.ua/almamater>

7. История Национального технического университета Украины "Киевский политехнический институт": Электронный ресурс [режим доступа:] <http://kpi.ua/ru/about/history>
8. Кальницький М. Так строился КПИ. Электронный ресурс [режим доступа:] <http://old.kiev.ua/node/26>
9. Київський політехнічний інститут: Нарис історії / Г.Ф. Беляков, Є.С. Василенко, М.Ф. Вілков та ін.; Редкол.: М.З. Згуровський (голова) та ін.]. — К.: Наук. думка, 1995. — 317 с.
10. Константинов В.О. Ректори КПІ / В.О. Константинов; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ун-т». Держ. політехн. музей при Нац. техн. ун-ті України ; Редкол.: М.І. Ільченко (голова) та ін. — К.: Генеза, 1998. — 101 с.
11. Костилева С.О. Історія КПІ крізь призму інститутської преси. Рік 1929 / Костилева С.О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т України "КПІ", Ф-т соціології та права, Каф. історії. — К. : НТУУ "КПІ" ВПІ ВПК "Політехніка", 2011. — 105 с.
12. Костилева С.О. Навчальна дисципліна «Історія Київської Політехніки» як складова нового напрямку педагогічної науки - університетології // Сторінки історії: Зб. наук. пр. / Головний редактор С.О.Костилева; — К.: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського, 2017. — Вип. 43. — С. 8—24.
13. КПІ – колыска інженерної освіти і науки в Україні / Згуровський М.З., Ільченко М.Ю., Константинов В.О. та ін.; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». Держ. політехн. музей; Відп. ред. Ільченко М.Ю. — К.: Генеза, 1998. — 146 с.
14. КПІ. Перше століття: історичний огляд / авт.-упоряд. В.І. Лиховодов, А.Л. Любомудрова, О.В. Лиховодова; за заг. ред. М.З. Згуровського. — К. : Такі справи, 2007. — 377 с.
15. Лиховодов В.І. КПІ – від першого кроку до першого випуску / Лиховодов В.І., Любомудрова А.Л., Лиховодова Е.В. ; Нац. техн. ун-т «Київ. політехн. ін-т». Держ. політехн. музей; Відп. ред. Ільченко М.Ю. — К.: Генеза, 1998. — 103 с.
16. Лоза Г.І. Видавнича діяльність Київського політехнічного інституту: автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.05 / Лоза Галина Іванівна; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. — Київ, 2015. — 18 с.
17. Мірошніченко М. О. Вивчаємо історію своєї Alma mater. Електронний ресурс [режим доступа:] <http://kpi.ua/1512-2>
18. Мошинська К.С. Організатор вузівської науки в Україні — видатний вчений у галузі механіки та опору матеріалів Віктор Кирпичов (8.10. 1845 — 20.10. 1913) // Дослідження з історії техніки: Зб. наук. пр. / Головний редактор

М. Ю. Ільченко; Відп. редактор С. М. Ховрич. — К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка», 2007. — Вип. 10. — С. 140—166.

19. Наука Національного технічного університету України "КПІ", 2010 : наукова та інноваційна діяльність університету в 2010 р.: інформ. та аналіт. матеріали до засідання Вченої ради університету 17 січня 2011 р. / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т" ; за заг. ред. М. Ю. Ільченка. — К. : НТУУ "КПІ", 2011. — 271 с.

20. Наукова та інноваційна діяльність університету в 2014 році / Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т" / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України "Київський політехнічний ін-т"; за ред. М. Ю. Ільченка; упоряд.: М. Ю. Ільченко та ін. — Київ : НТУУ "КПІ", 2015. — 294 с.

21. Основні положення Болонського процесу. Впровадження в НТУУ «КПІ»: Посібник / Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т»; [Уклад. Жученко О.А.]. — К., 2006. — 29 с.

22. Піголенко І.В. Інтернет-технології як засіб формування ціннісних орієнтацій студентства на шляху до інформаційного суспільства (на прикладі НТУУ «КПІ»): Автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.10 / Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. — К., 2007. — 20 с.

23. Славетні імена Київського політехнічного інституту / Редкол.: Ільченко М.Ю. (голов. ред.) та ін.; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т.» Держ. політехн. музей. — К. : Поліграф. п-во «ЕКМО», 2003. — 127 с.

24. Ховрич С. М. З історії розвитку вищої технічної освіти в Україні наприкінці ХІХ — на початку ХХ ст. (на матеріалах Київського політехнічного інституту) // Український історичний журнал / Головний науковий редактор В. А. Смолій. — 2007. — № 5 (476). — С. 55 — 65.

25. Хоцяновский О. И. Директор КПИ М.И. Коновалов: (к 150-летию со дня рождения) / О. И. Хоцяновский. — К.: Випол, 2008. — 163 с.

26. Янковий В. В. Київська політехніка: витоки : історичне дослідження / В. В. Янковий. — К.: ЕКМО, 2010. — 151 с.

6. Засоби діагностики успішності навчання

Завдання для залікової контрольної роботи, які складаються з 2 теоретичних питань.

7. Методичні рекомендації

При складанні робочої програми кредитного модуля рекомендується враховувати застосування загальнонаукових та спеціально історичних принципів і методів.

Це має дає можливість студентам засвоїти необхідний обсяг науково-теоретичних знань, що обумовить можливість цілісного сприйняття процесів функціонування сучасного суспільства на національному та європейському рівнях, набути навички свідомої суспільно-політичної поведінки.

Структурування лекційного матеріалу повинно бути спрямовано на формування такої системи подачі лекції, що передбачає визначення причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, основних тенденцій, які притаманні розвитку Київської політехніки у різні історичні епохи.

З метою оптимізації пізнавальної активності студентів під час опрацювання лекційного матеріалу бажаним є застосування різноманітної наочності - історичних карт, хронологічних таблиць, ілюстративного матеріалу та ін.

Лекції мають бути сплановані таким чином, щоб у них розглядалися взаємозв'язки між історичними подіями, закладалися підґрунтя для підготовки до семінарських занять, виконання самостійної роботи.

Плануючи семінарські заняття, слід враховувати, що студенти мають обговорювати питання, засвоєння котрих допоможе закріпити знання з історії Київської політехніки, встановити зв'язок між процесами, що відбувалися в історії країни та інституту, практикою аналізу і синтезу науково-історичної інформації.

Стимулюванням творчої активності студентів може бути робота по підготовці та виголошенню на семінарі фіксованих реферативних виступів. Такий вид роботи студента бажано застосовувати в сфері персоналістики та при вивченні наукових шкіл Київської Політехніки.

Для активізації пізнавальної активності, опанування студентами джерельної бази курсу рекомендується планування відвідування та ознайомлення навчальних груп з фондами Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Рекомендується залучити студентів до участі науково-дослідній роботі, у науково-практичних конференціях з публікацією тез доповідей.